

Riktlinje

Fastställt av: Brita Winsa

Upprättat av: Elisabeth O Karlsson

Granskare: Stephan Stenmark, Elisabeth O Karlsson, Nino Bracin

Organisation gäller inom: Hälsö- och Sjukvårdsförvaltning, Privat primärvård

Hälsoundersökning för migranter

Förändringar från föregående utgåva

Dokumentet ersätter delar av den tidigare riktlinjen Hälsoundersökning av migranter, Utgåva nr 2.

Dokumentnr: 292628

Omfattning

Rutinen riktar sig till medarbetare som genomför hälsoundersökningar och hälsosamtal i de patientnära verksamheterna i Region Västerbottens hälso- och sjukvårdsförvaltning samt de vårdgivare som ingår i hälsoval primärvård enligt Lagen om valfrihetssystem, LOV.

Relaterade dokument i ledningssystemet:

- Riktlinje Vård till migranter, dokumentnummer 67034
- Riktlinje Vaccination av migranter, dokumentnummer 66833
- Instruktion Hälsoundersökning, provtagning och vaccinering av migranter under 18 år, dokumentnummer 66835
- Instruktion Hälsoundersökning, provtagning och vaccinering av migranter från 18 år, dokumentnummer 66834
- Riktlinje Tandvård barn, ungdomar och unga vuxna 0-23 år - asylsökande, nyanlända samt andra migranter i Västerbotten, dokumentnummer 244772
- Riktlinje Tandvård för vuxna, 24 år och äldre, asylsökande, flyktingar samt andra migranter i Västerbotten, dokumentnummer 244763

Utöver dessa dokument kan det även finnas andra dokument för stöd som tas fram inom enskilda verksamheter utifrån identifierade behov, dessa dokument finns inte alltid i LITA. Var också uppmärksam på att det kan tas fortlöpande beslut inom regionen som förändrar stöd, avgifter eller liknande.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Bakgrund

Alla asylsökande ska erbjudas en hälsoundersökning av regionerna. Även personer som befinner sig i Sverige utan tillstånd ska vid en längre vistelse i landet få ett sådant erbjudande när de uppsöker sjukvården. Hälsoundersökningen erbjuds för att uppmärksamma eventuell ohälsa och behov av smittskyddsåtgärder. Den har också ett viktigt syfte i att informera om möjligheten att få del av hälso- och sjukvård och tandvård.

Syfte

Syftet med rutinen är att hälso- och sjukvården skall:

- Uppmärksamma/identifiera personens behov av hälso-, sjuk- och tandvård, ge dem en introduktion i hälso- och sjukvård, överföra adekvat information till elevhälsan och tandvården samt vid behov hänvisa till lämplig vårdgivare.
- Komplettera vaccinationer och ta prover enligt riktlinjer och uppmärksamma eventuella behov av smittskyddsåtgärder.

Lagar och andra krav

Hälsoundersökning av asylsökande m.fl. regleras i:

- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, Grundförfattning [SOSFS 2011:11](#) och Ändringsförfattning [SOSFS 2013:25](#).
- [Lag \(2008:344\) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.](#)
- Mål för förebyggande arbete mot hivinfektion, som grundar sig i Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar (Prop. 2005/06:60), [Folkhälsomyndigheten HIV-strategi](#)
- [Lag om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd \(2013:407\)](#)
- VLL 2003-2015 Vård på Lika villkor. Beslut om lika villkor för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan tillstånd i Västerbotten (i protokoll VLL 366:12-2015 §209)

Övriga relevanta beslut:

- Direktiv 2001/55/EG (massflyktindirektivet). [Information om massflyktsdirektivet - Migrationsverket](#)
- [FN:s Konventioner om mänskliga rättigheter](#)
- [Nationell strategi för SRHR — Folkhälsomyndigheten](#)

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Ansvar och befogenheter

Distriktssköterskans/sjuksköterskans uppdrag

Distrikts-/Sjuksköterskan ansvarar för hälsosamtalen vilket bl a omfattar:

- Framtagande av bakgrundsdata och hälsodata
- Screening av ev traumatiska upplevelser
- Provtagning
- Introduktion av svensk hälso- och sjukvård
- Vaccination enligt ordination
- Remiss till folktandvården
- Registrering av hälsoundersökningen i Melker

Läkarens uppdrag

Läkaren har för barn under 18 år ansvar för:

- Noggrann anamnes
- Kroppsundersökning
- Kroppsundersökningen är till för att ge både en generell bild av barnets fysiska hälsa och riktad undersökning mot vissa organsystem. Till den generella informationen hör tex: längd, vikt, kroppshållning och rörelsemönster. Avvikelse inom detta bör leda till utvidgad riktad undersökning. Till riktade undersökningar hör tex: Cirkulation - Hjärtat auskultation, Öron - Trumhinnestatus, Andningsvägar - auskultera, Palpera buk - känna efter organförstoringar. Hud - Hudförändringar, Inspektera mun och svalg – undersök för att få en grov bild av tandstatus.
- Bevaka att relevant information, med målsmans medgivande, förmedlas vidare till BVC eller elevhälsan.

Läkare har för alla migranter ansvar för:

- Ordination av ev utvidgad provtagning
- Uppföljning av provsvar. Det innebär till exempel att vid genomförd tbc-screening göra en samlad utvärdering utifrån svaren i hälsodeklaration, PPD/QFT-svar samt ev lungröntgen i förhållande till patientens ålder, men även att personer med latent tuberkulos, som inte ska behandlas, får information om latent tuberkulos. Allt ska dokumenteras och diagnossättas.
- Bedömning av vaccinationsbehov.
- Ordination av vaccinationer som skall ges utanför basprogrammets tidsramar eller innehåll.
- Remittering för vidare utredning.
- Anmälan i [Sminet](#) vid fynd av anmälningspliktiga sjukdomar

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Beskrivning/Genomförande

Att arbeta med hälsoundersökning

Nyanställda bör erbjudas en inskolning i hälsoundersökning. Om kompetensen saknas på den egna hälsocentralen kan den efterfrågas hos annan hälsocentral med dessa erfarenheter.

Det kan vara ett psykiskt tungt arbete att jobba med traumatiserade migranter. Rekommendationen inom regionen är därför att jobba i multidisciplinära team på arbetsplatsen samt att personal erbjuds handledning.

I ärenden som rör barn och unga är det möjligt att kontakta [Kontaktcenter Barn och unga psykisk hälsa](#) oavsett om man är förälder, professionell eller t o m äldre barn/ungdom för att få rådgivning och triagering till rätt vårdnivå, dvs BUP eller primärvården.

Erbjudande om hälsoundersökning

Hälsoundersökning för migranter 0-17 år omfattar hälsosamtal, provtagning, kroppsundersökning, psykisk hälsa och bedömning av vaccinationsbehov. Kroppsundersökning, bedömning och ordination av vaccination ska göras av läkare med god erfarenhet och kunskap om barn och ungdomars hälsa och utveckling. Företrädesvis är det läkare vid hälsocentral/sjukstuga. Hälsosamtalet kan utföras av sjuksköterska/distriktsköterska. Barn bör vara undersökta, prover tagna och provsvar bör föreligga innan barnet börjar i förskola. Hälsoundersökningen är frivillig, och utgör inget krav för att få börja skolan.

Hälsoundersökning för migranter över 18 år är frivillig och omfattar hälsosamtal, provtagning, och ev. kroppsundersökning, psykisk hälsa samt bedömning av vaccinationsbehov.

Provtagning kan individualiseras beroende på vad som framkommit under samtalet. Se mer i de instruktioner som är kopplade till riktlinjen.

Migration kan medföra olika krisreaktioner, dessa är normala reaktioner på onormala händelser och i de allra flesta fall övergående. Det är viktigt att normalisera beteenden och reaktioner i det akuta skedet i samtal med barn och vuxna för att avlasta skuld och skam.

Det är viktigt att beakta att migrationsprocesser kan innebära risk för ohälsa och sexuell utsatthet.

Hälsoundersökningen skall erbjudas snarast, men bör ske inom 2 månader efter anmälan från

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Migrationsverket eller att primärvården fått kännedom om personen. Information om asylsökande erhålls genom inloggning i Migrationsverkets e-tjänst Melker, mer information om denna finns under en egen rubrik senare i dokumentet.

De som omfattas av hälsoundersökningen är:

- Asylsökande. Uppvisar LMA-kort eller asylkvitto vid besök.
- Nyanlända. Personer som beviljats uppehållstillstånd och som mottagits inom ramen för kommunens flyktingmottagande (kan vara både kvotflyktingar, personer som fått uppehållstillstånd efter asylprocess, eller personer som fått uppehållstillstånd som del av familjeåterförening, m.fl. 2017:584 1§).
- Personer som vistas i landet utan giltiga tillstånd/ Personer i papperslöshet.
- Övriga personer som omfattas av lag om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. [2008:344] 4§ (t.ex. personer som omfattas av massflyktsdirektivet och har UT-kort).
- Även andra inflyttade personer födda utanför Sverige, till exempel arbetskraftsinvandrare och utländska studenter, som flyttar till länet kan erbjudas hälsoundersökning.

Mer detaljerade beskrivningar av olika begrepp se Riktlinje Vård till migranter.

Gränsdragning vuxna:

- Personer räknas som vuxna **från** den dagen de fyller 18 år enligt Migrationsverkets definition.
- För unga vuxna, 18–19 år rekommenderas en tillämpning av vaccinationsordination som för barn 0-17 år.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Vårdnivå

Bild: Migration, psykisk ohälsa och trauma. Transkulturellt centrum Stockholms läns landsting. 2018.

Barn

Vanligtvis säkerställs ett psykologiskt första stöd av föräldrar och vid behov skola, socialtjänst eller första linjens hälso- och sjukvård. Reaktionen efter trauma är naturligt och kan variera, vid lättare/hanterbara symtom och stöd av omgivningen är spontan återhämtning vanligt, se första tre nivåer i bild nedan. Första linjens hälso- och sjukvård kan erbjuda krisstöd vid behov, vilket kan vara textuppföljande samtal. Vid symtom på PTSD kan stöd ges på specialistnivå.

Vuxna

Vanligtvis säkerställs ett psykologiskt första stöd av närstående och vid behov socialtjänst eller första linjens hälso- och sjukvård. Reaktionen efter trauma är naturligt och kan variera, vid lättare/hanterbara symtom och stöd av omgivningen är spontan återhämtning vanligt, se första tre nivåer i bild nedan. Första linjens hälso- och sjukvård kan erbjuda krisstöd vid behov, vilket kan vara textuppföljande samtal. Vid lindriga symtom på PTSD kan stöd ges av Hälsocentral/Sjukstuga, vid medelsvåra eller svåra symtom ges stöd av specialistnivå.

Nyttjande av tolk

Vårdgivaren är skyldig att anlita tolk om personen inte behärskar svenska språket. För en korrekt

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

bedömning är adekvat tolkhjälp av allra största värde. Fråga personen innan besöket om du är osäker ifall att tolk behövs. Se mer om regionens [rutiner kring språktolkjänster](#).

Barn under 18 år

Barn hälsoundersöks tillsammans med någon annan familjemedlem, företrädesvis någon av eller båda föräldrarna. Större barn kan undersökas ensamma om de själva så önskar. Den instruktion, barn- eller delar av den för vuxna, som känns mest adekvat för det enskilda barnet ska användas. Instruktionen ska användas anpassad till barnets ålder och utveckling vad gäller frågorna och frågandet. Se mer i de instruktioner som är kopplade till riktlinjen.

Ensamkommande barn och unga

Ensamkommande barn bör hälsoundersökas i närvaro av en vuxen person som barnet känner sig trygg med. God man är ett temporärt uppdrag att företräda barnet i vårdnadshavarens och förmyndarens ställe. God man-uppdraget upphör när barnet fått uppehållstillstånd, eller lämnat landet. Gode mannen har rätt och skyldighet att bestämma i alla frågor som rör barnets angelägenheter, personliga såväl som ekonomiska och rättsliga. God man har ingen försörjningsplikt gentemot barnet och ansvarar inte heller för den faktiska vården. Det ansvaret har familjehemmet eller HVB-boendet. När ett ensamkommande barn beviljats uppehållstillstånd utses en särskilt förordnad vårdnadshavare till barnet. En särskilt förordnad vårdnadshavare blir med automatik också förordnad förmyndare. Uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare skiljer sig inte nämnvärt från uppdraget som god man för ensamkommande barn och ungdomar. Förordnandet upphör automatiskt då barnet blir 18 år.

Att tänka på inför samtal

Mötet mellan vårdpersonal och patient är centralt i hälso- och sjukvårdens uppdrag. Det är i mötet som vi förstår den vård sökandes behov, kan individanpassa vårdinsatser och skapa tillit. Men vi får inte glömma att de vi möter i regel befinner sig i en ojämlig maktsituation gentemot oss som arbetar inom vården. Många personer som lever i papperslöshet, genomgår en asylprocess eller är på flykt har erfarenheter av traumatiska upplevelser som påverkar både hälsa och inställning till omgivningen (upplevelser av tillit m.m.). I samtalet är viktigt att som vårdpersonal försöka skapa tillit och ställa frågor på ett enkelt och tydligt sätt.

En särskild aspekt som är viktig att ta hänsyn till som hälso- och sjukvårdspersonal, är de skydds- och riskfaktorer som en person kan bära med sig sen innan. Skyddsfaktorer är både de inre egenskaper som hjälper en att hantera motgångar, men även yttre skyddsfaktorer såsom sociala kontaktnät, sysselsättning eller ett fungerande vårdssystem.

Att inte följa normer och förväntningar utifrån könsidentitet, könsuttryck eller sexuell identitet kan få

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

konsekvenser för den allmänna hälsan. Transpersoner är en extra utsatt grupp och rätten till stöd och jämlik vård, med särskild hänsyn till individens kroppsliga integritet, behöver säkras. Att ha migrationserfarenhet utgör en risk för sämre hälsa och att i större utsträckning utsättas för diskriminering och hatbrott. Kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och kännedom om rättigheter gällande stöd, vård och behandling kan vara begränsade, liksom möjligheten att ta till sig kunskap och information på svenska.

Erfarenheter av dåligt bemötande i kontakt med myndigheter eller avsaknaden av ett tryggt och fungerande vårdssystem från hemlandet, kan utgöra riskfaktorer som försvårar vårdmötet. För vården kan detta innebära ett större behov av att skapa en upplevelse av trygghet och ett stabilt sammanhang i kontakt med hälso- och sjukvården.

Samtal med barn och deras föräldrar

Alla medlemmar över 7 år i en familj bör erbjudas separata hälsosamtal för att möjliggöra för var och en, oavsett ålder, att ta upp samtalsämnen som kan vara svåra att ta upp i närvaro av andra familjemedlemmar. Det är viktigt att vara lyhörd i detta sammanhang, men samtidigt observant på hur barn och föräldrar kommunicerar med varandra. Var alltid noga med att berätta vad som sker och vad du kommer att göra vartefter undersökningen och vaccinationerna fortgår.

I samtalet kring traumatiska upplevelser är det viktigt att tänka på att ställa enkla frågor med enkla ord. Är andra familjemedlemmar med vid samtalet bör frågorna ställas på ett sätt att barnet inte utsätts för en lojalitetskonflikt mellan de närvarande.

Uppmärksamma barn som far illa eller riskerar att fara illa. Anmälan till socialnämnden enligt 14 kap. 1§ SoL. [Till dig som är skyldig att anmäla oro för barn](#)

E-tjänst från migrationsverket för information om asylsökande, samt ansökan om ersättning för hälsoundersökning

Region Västerbotten har tecknat överenskommelse med Migrationsverket om nyttjande av deras e-tjänst Melker. Via e-tjänsten kan regioner rapportera och söka ersättning för genomförda hälsoundersökningar. I e-tjänsten går det även att se vilka asylsökande personer som finns i länet och som kan erbjudas en hälsoundersökning.

De personer som har beviljats tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet (massflyktingar) och som är registrerade/inskrivna vid Migrationsverkets mottagningssystem, kommer även att finnas med i e-tjänsten Melker (asylsökandelistan) i samma grupp som asylsökande, det vill säga kod A. Regionen har därmed möjlighet att för dessa massflyktingar ansöka om ersättning för hälsoundersökningar via

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

e-tjänsten.

Behörighet och säkerhet

För att använda e-tjänsten ska säkerställas att inhämtad information och eventuellt sekretessbelagd information beaktas och skyddas i verksamheten och ut mot allmänheten. Verksamhetschefen har att ansvara för att särskilt säkerställa att informationen skyddas och att hanteringen av uppgifter sker i enlighet med bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), personuppgiftslagen (1998:204) och förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen.

Behörighet söks av verksamhetschef, med angivande av vilka personer som ska ha tillgång. Namn, mailadress och HSA-ID krävs. För att logga in på tjänsten krävs SITHS-kort. Ansökan skickas till respektive områdeschefs chefsassistent. För att hålla behörigheter aktuella så behöver chefsassistenterna också få vetskap om personer slutar eller byter roller. [Aktuella kontaktuppgifter](#) finns på Linda.

Asylsökande person kan vända sig till vilken region som helst för att få en hälsoundersökning utförd, vilket innebär att sökning kan utföras på hela registret även utanför länsgränsen. Sökning och hantering av information om asylsökande som inte finns på regionens lista får endast ske i samband med att en utförd hälsoundersökning skall rapporteras. Otillbörlig slagning mot Migrationsverkets databas är förbjudet och kommer att beivras. Sökningar loggas hos Migrationsverket som har skyldighet att säkerställa sekretess och säkerhet i sina e-tjänster. I e-tjänsten finns möjlighet att exportera uppgifter till excel. Observera att samma försiktighet kring skydd och sekretess av personuppgifter även ska iakttas för exporterade filer.

Hur används tjänsten?

Gällande Användaranvisningar liksom information om e-tjänsterna kan även beställas direkt från Migrationsverket etjanst-skl@migrationsverket.se Instruktionsfilm och information på hemsida: migrationsverket.se. För de frågor som inte beskrivs i användarhandledning eller utfärdade användaranvisningar svarar Migrationsverkets Helpdesk på frågor som ställs via telefon 010-485 27 12 eller mail etjanst.skl@Migrationsverket.se

Kallelse

Kallelsen bör vara på ett språk som den kallade/föräldrar förstår, det finns nationella mallar för [kallelser på olika språk](#) att ta stöd av. Vid uteblivet svar ska påminnelse skickas ut. Skicka alltid två kallelser, en på svenska och en på modersmål. Om kallelse på modersmål saknas skicka istället på engelska.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Besöksregistrering i NCS cross

Anvisningar för registrering i NCS Cross finns i [Handbok bokningsunderlag kassaregistrering besöksstatistik i NCS Cross](#)

Erbjudande om vaccinationsskydd

Barnen ska utöver erbjudandet om hälsosamtal och hälsoundersökning få ett vaccinationsskydd som motsvarar gällande praxis i Sverige. Se föreskriften [HSLF-FS 2016:51 med tilläggen HSLF-FS 2019:17 och 2020:25 Vaccination av barn](#). Läkare värderar vaccinationsbehov och ordinerar eventuella vaccinationer. Se riktlinje för Vaccination av migranter.

För familjer med Hepatit B-bärare betonas vikten av vaccination av samtliga familjemedlemmar. Alla vuxna bör ha ett grundskydd mot polio, tetanus, difteri och mässling. Dessutom bör fertila kvinnor vaccineras mot MPR om de inte är immuna. Alla som är 12 år och äldre erbjuds vaccination mot covid-19. Se riktlinje för Vaccination av migranter. Avgift enligt [avgiftshandbok](#).

Kontrollera [landets vaccinationsprogram på WHO:s webbplats](#), där finns sidor med varje lands vaccinationsschema, samt beräkningar på den täckningsgrad som man har i olika länder av olika vacciner.

Vårdgivares ansvar för vaccinationer

Ansvaret för hälsoförebyggande åtgärder, såsom vaccinationer, regleras av sjukvårdslagen och skollagen. För barn i BVC ålder ombesörjs och bekostas vacciner av Region Västerbotten.

Enligt [smittskyddslagen](#) 2 Kap 3a3§ ansvarar kommunen för vaccinering och vaccin inom allmänna vaccinationsprogrammet för barn och elever som omfattas av elevhälsa enligt skollagen. Undantag görs för barn i förskoleklass, där Region Västerbotten ansvarar. Lagändringen trädde i kraft 1 januari 2013.

Barn upp till och med 17 år ska erbjudas kompletterande vaccinationer om de tidigare inte vaccinerats i enlighet med det svenska ordinarie vaccinationsprogrammet. Barn från länder med ökad förekomst av hepatit B och tuberkulos (länder utanför Nordamerika, Västeuropa, Australien, och Nya Zeeland skall även vaccineras mot dessa sjukdomar. Gäller barn upp till 6 år).

BCG ingår inte i allmänna programmet, varför Region Västerbotten ansvarar för vaccineringen. Hepatit B vaccination ingår i barnvaccinationsprogrammet kostnadsfritt sedan 2016. För barn i skolåldern är det en fördel om lokal överenskommelse kan ske så att elevhälsan även utför

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

vaccinering av Hepatit B. Region Västerbotten bekostar hepatitvaccinet.

Enligt Socialstyrelsen finns inget juridiskt hinder att Region Västerbotten som huvudman ordinerar och kommunen som huvudman utför vaccinationen, förutsatt att korrekta och patientsäkra rutiner finns. Samarbete och kontakt med elevhälsan är av stor vikt.

Överföring till annan vårdgivare

Vårdnadshavare ska lämna medgivande om överförande av journaluppgift till annan vårdgivare och annan personal t. ex elevhälsa. Blankett för medgivande finns i instruktionen Hälsosamtal, provtagning och vaccination migranter under 18 år.

Information till elevhälsan ska vidarebefordras i nära anslutning till hälsosamtalet.

Elektronisk blankett finns i [blanketthotellet](#) under vårdblanketter/allmänna vårdblanketter, HU-Barn Bilaga 6 Överlämn elevhälsa (6:A -Blankett för överlämning från hälsocentral till elevhälsa, 6:B Vaccinationsstatus, 6:C Vaccinationsordination).

Dessutom bör journalutdrag på hälsosamtalet samt hälsoundersökningen överlämnas. Vid behov provsvar.

Överföring till folktandvården

När barnet är på sin hälsoundersökning/-samtal ska sjuksköterskan/distriktssköterskan skriva en överföringsblankett till folktandvården. Blanketter för överlämning till tandvård finns på [blanketthotellet](#) under vårdblanketter/allmänna vårdblanketter, HU-barn, Bilaga 7 Överföring till tandvård.

Överföringsdokumentet ska skickas enligt följande:

Umeå

-Backens Hälsocentral, Citymottagningens Hälsocentral och Husläkarna skickar informationen till Folktandvården Dragonen.

-Mariehems Hälsocentral, Ålidhems Hälsocentral och Norrlandskliniken skickar information till Folktandvården NUS, tandläkarhögskolan 3 tr, receptionen.

Skellefteå

-Heimdall, Erikslid och Kåge/Morö Backe hälsocentral skickar informationen till Folktandvården City

Övriga hälsocentraler

Där hälsocentraler och folktandvård är samlokaliserade kan informationsöverföringen ske lokalt.

Färdbevis

Patienter som är asylsökande kan inte få ut något bidrag för sina resor till och från sjukvården eller

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

tandvården, då de som inte är folkbokförda saknar möjlighet att öppna bankkonto i Sverige. För att underlätta resande till och från vårdinrättning har Region Västerbotten träffat en överenskommelse med Länstrafiken om utfärdande av färdbevis som gäller som biljett på Länstrafikens bussar. Denna möjlighet till färdbevis gäller för både asylsökande och personer som omfattas av massflyktsdirektivet.

Färdbevis kan endast utfärdas på linjer som trafikeras av Länstrafiken, d v s ej tåg eller lokala busslinjer. Färdbevis ska endast utfärdas till patienter som har giltigt LMA-kort eller UT-kort.

Färdbeviset tas fram i PDF-format från en [länk på linda](#) och vårdgivaren kan skicka ut ifyllt dokument till patienterna i samband med kallelse till vård/tandvård. Den vårdenhet som kallar patienten utfärdar också färdbeviset. Färdbeviset är lösenordskyddat. Kontakta *Enheten för sjukresor* för att få lösenordet.

Regionen har ett avtal med Röda Korset angående diagnosticering och behandling av krigsskadade. Besök på Röda Korsets behandlingscenter omfattas av regionens regelverk för sjukresor.

För frågor om sjukresor kan man vända sig till Enheten för sjukresor:

Telefon: 090-785 75 55

Mail: sjukresor@regionvasterbotten.se

Adress: Sjukresor, 901 85 Umeå.

Ersättning för utförd hälsoundersökning

Hälsocentralen ersätts efter ansökan för utförd hälsoundersökning med 2175 kr (2022). Detta gäller för asylsökande, kvotflyktingar och anhörigmigranter. De personer som har beviljats tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet (massflyktingar) och som är registrerade/inskrivna vid Migrationsverkets mottagningssystem, kommer även att finnas med i e-tjänsten Melker (asylsökandelistan) i samma grupp som asylsökande, det vill säga kod A. Regionen har därmed möjlighet att för dessa massflyktingar ansöka om ersättning för hälsoundersökningar via e-tjänsten.

Registrering av genomförd hälsoundersökning görs i Migrationsverkets E-tjänst. Ansökan om ersättning från Migrationsverket sköts av kundfaktureringen utifrån de registreringar som gjorts i System Cross, se [Handbok bokningsunderlag kassaregistrering besöksstatistik i NCS Cross](#). Hälsocentralen erhåller dessutom en schablonersättning utan särskild ansökan för de personer som finns registrerade i Migrationsverkets anläggning och som finns geografiskt placerat inom hälsocentralens område.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Rätt till övrig hälso- och sjukvård

Om det vid hälsoundersökningen framkommer att personen har ytterligare vårdbehov som den undersökande vårdgivaren inte kan tillgodose, ska personen remitteras till en annan vårdgivare för vidare medicinsk bedömning eller behandling. För mer information om detta se Vård till migranter.

IOP med Röda korset

Region Västerbotten har slutit ett IOP (Idéburet offentligt partnerskap) med Röda korset om att Röda korset ska tillhandahålla specialiserad vård och behandling av krigs- och tortyrskadade flyktingar och asylsökande/papperslösa. Målgruppen består av krigs- och tortyrskadade personer över 16 år som lider av posttraumatiskt stressyndrom eller annan svår psykisk påverkan som följd av upplevelser av krig, tortyr eller systematisk förföljelse.

Patienter kan remitteras från hälso- och sjukvården inom Region Västerbotten, eller söka själv genom egen vårdbegäran. Behandlingscenter Skellefteås [kontaktuppgifter](#) och [remissblankett](#).

Fördjupad information

Hälsoundersökning migranter

- [Socialstyrelsens information om hälsoundersökning av asylsökande m.fl.](#)

Barn

- Barnhälsovårdens [Metodpärm](#) finns på Linda (Vårdpraxis-Läkare-Barn-Barnhälsovård)
- [Rikshandbok barnhälsovård](#)
- [Socialstyrelsens information om anmälan om barn som far illa](#) enligt 14 kap. 1§ SoL

Jämlik vård – perspektiv migration och rasism

- [Jämlik sjukvård – en webbutbildning om rasism och likvärdigt patientbemötande](#). Intern utbildning på ca 60-75 min på Lärande Region.
- [Jämlik sjukvård – en webbutbildning om **juridisk status och rätten till vård**](#) (trots att de inte omnämns innefattas även de *flyktingar som kommer med massflyktingdirektivet*).

Stödmaterial relaterat till ukrainska flyktingar

- [Översatt material och information från Folkhälsomyndigheten till regioner och andra aktörer som möter flyktingar från Ukraina](#)
- [Bemötande och krisstöd för flyktingar från Ukraina, Region Stockholm](#)
- [Bildstöd för samtal med ukrainska flyktingar](#)
- [Psykologiskt krisstöd - Information med anledning av kriget i Ukraina, Region Stockholm](#)

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Sexuell hälsa

- [SRHR-knippta - alla språk \(vgregion.se\)](#) och [HBTQ-knippta - alla språk \(vgregion.se\)](#) Bildstöd för att tala om sexuell hälsa reproduktion och rättigheter och hbtq.
- [Människokroppen och dess funktioner](#). Broschyr med bilder och enkel text om kroppen och preventivmedel. Bra för personal som med bilder vill förklara hur olika organ fungerar. Svenska, engelska och arabiska
- [Om hbtq-personers rättigheter för unga nyanlända på sju språk](#). Broschyr från RFSL, engelska, arabiska, dari, somaliska, persiska och kurmanji, samt svenska och på lätt svenska
- [Youmo](#) är en webbplats med information om sex, hälsa och relationer på lättläst svenska, engelska, dari, arabiska, somaliska och tigrinja
- [Könsstympning av flickor och kvinnor](#). Socialstyrelsens webbutbildning till sjuksköterska, barnmorska eller läkare och som möter flickor som har blivit eller riskerar att bli könsstympade.
- [RFSL Newcomers](#)
En verksamhet för nyanlända, asylsökande och papperslösa hbtq-personer. I Västerbotten finns verksamhet i Umeå och Skellefteå.

Psykisk hälsa

- [Vägledning för bedömning av vårdnivå Primärvård – BUP 210630](#)
- [Arbets- och ansvarsfördelning mellan primärvård och psykiatri 201221](#)
- [Webbsida från SKL rörande Uppdrag Psykisk hälsa](#) med insamlat material och information från hela landet. T ex Kommunikationsstöd för samtal med personer som varit med om flykt, Manual för psykoedukativa grupper inom första linjen, Självhjälp vid stress och trauma, Kulturformuleringsintervju,Handledning till personal för diagnosstöd, Webutbildningar, strukturerade screeningformulär för olika typer av psykisk ohälsa
- [Världshälsoorganisationen \(WHO\) har ett material](#) på flera språk, med olika strategier och "verktyg" som kan användas för personer som lever eller har levt under stress. Materialet riktar sig till alla olika sorters stress, där krig, våld och flykt nämns som några av orsakerna.

Våld i nära relationer

- [Vårdprogram Våld i nära relation/Riktlinjer och rutiner](#)
Region Västerbottens styrande dokument inom området våld i nära relationer.

Dokumentation och arkivering

Journaldokumentation vaccination

För barn upp till 18 år görs dokumentation i Nationella vaccinationsregistret, NVR.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Givna och ordinerade vaccinationer till vuxna ska dokumenteras tydligt i journalen.

Journaldokumentation hälsoundersökning

Journaldokumentation ska ske i NCS Cross. Läkaren/Sjuksköterskan/Distriktsköterskan anger ICD10-kod: Z 10.8 "Rutinmässig hälsoundersökning av grupp". Vid t ex PPD-test och Quantiferontest (QTF) anges Z 11.1 "Riktad hälsokontroll avseende lungtuberkulos"

Exempel på aktuella åtgärds-koder:

- AV0031 "Författningsreglerad hälsoundersökning"
- AV061 "Specificerad provtagning"
- DV063 "Rådgivande samtal. Rådgivning av väsentligt större omfattning än vad som förekommer vid ordinärt besök".

Dokumentation när någon avlider eller avviker

Personer som inte är folkbokförda i Sverige blir aldrig aviserade som avlidna. För asylsökande som avlider måste därför markering om avliden göras manuellt. OBS! Detta får enbart göras när dödsbevis eller information från Migrationsverket finns, inte på hörsägen. Anvisning om dokumentation vid dödsfall eller avflyttning till okänd adress finns i [Asylsökande som avlidit eller flyttat](#).

Master Befolkning

I reservnummerupplägget i Master anges i fältet Kommentar: Avliden 20XX-XX-XX

Kommentar: Avliden 2017-06-13

NCS Cross

I personinfobilden sätts bock för Avliden och avlidendatum anges.

Avliden 2017-06-13

Historik

Dokumentet ersätter delar av den tidigare riktlinjen Hälsoundersökning av migranter, Utgåva nr 2.
Dokumentnr: 292628.

Utarbetat av

Nino Bracin, Chefläkare Hälso- och sjukvårdsstaben

Stephan Stenmark, Överläkare Smittskyddsenheten

Jan-Eric Eriksson, Överläkare Barn- och ungdomscentrum Västerbotten

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Jennie Olofsson, Distriktssköterska Anderstorp
Josefin Örnbjär, Smittskyddssjuksköterska
Anna Kauppi, Smittskyddssjuksköterska
Martin Gode, Folkhälsoenheten
Maria Stefansson, Folkhälsoenheten

Referenser

[Sminet](#)

[Kontaktcenter Barn och unga psykisk hälsa](#)

[Rutiner kring språktolktjänster](#)

[Till dig som är skyldig att anmäla oro för barn](#)

[Aktuella kontaktuppgifter rörande behörighet till Melker](#)

[Om Melker på Migrationsverkets hemsida](#)

[Kallelser på olika språk](#)

[Handbok bokningsunderlag kassaregistrering besöksstatistik i NCS Cross](#)

[HSLF-FS 2016:51 med tilläggen HSLF-FS 2019:17 och 2020:25 Vaccination av barn.](#)

[Avgiftshandbok](#)

[Länders vaccinationsprogram på WHO:s webbplats](#)

[Smittskyddslagen](#)

[Blanketthotellet](#)

[Sjukresor](#)

Röda korsets Behandlingscenter Skellefteås [kontaktuppgifter](#) och [remissblankett](#)

[Migration, psykisk ohälsa och trauma. Transkulturellt centrum Stockholms läns landsting. 2018.](#)